

Tantárgy neve: PSZM-TI-221/4 Segítő kapcsolati modellek speciális kollokvium

Kredit: 2	Félév: 3-4	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat X	Értékelés: Gyakorlati jegy X	PSZM-TI-109 (erős) Előfeltétel: PSZM-TI-201 (erős)
--------------	---------------	--------------------	--	------------------------------------	--

Tantárgy leírása:

A verbális és nem verbális kommunikáció gyakorlatban megjelenő jelentősége. A professzionális kapcsolat kialakítás szempontjai. A tanácsadói készségek gyakorlati megtapasztalása és alkalmazása. A kulcsfogalmak (hátrányos helyzetben lévő fiatalok, társas/társadalmi integráció) meghatározásával lehetőség adódik, hogy betekintést nyerjünk, kik az érintettek, miből adódik hátrányos helyzetük, milyen személyiségvonásokkal jellemezhetőek, ami az alapszükségletekre való törekvésüket illeti (amilyen az autonómia, kompetencia, kapcsolódás, önértékelés). Emellett a társas/társadalmi integrálódását segítő tanácsadói szolgáltatás feltételeinek, területeinek, lehetőségeinek felvázolásával, szakmai tapasztalat átadásával törekszünk a hallgatók téma iránti mobilizálására, érzékenyítésére, valamint a helyzetfelismerő- és kezelési készségek fejlesztésére.

Tematika:

A professzionális kapcsolatkiépítés
A hátrányos helyzet és a társadalmi integráció
A hátrányos helyzet pszichológiai jellemzői
A társadalmi integrációt segítő tanácsadás

Kötelező olvasmányok:

Bácskai E., Gerevich J.: Ifjúság és drogfogyasztás. Budapest: Animula, 1997.
Illyés S., Ritoók M.(1992) A nevelési és pályaválasztási tanácsadás pszichológiája. Tankönyvkiadó, Budapest, 1992.
Rajnai N. (szerk.) Diáktanácsadók a felsőoktatásban. Budapest, Soros Alapítvány, 2001.

Tantárgy neve: PSZM-TI-221/4/1 Tanácsadói csoportok vezetése

Kredit: 2	Félév: 3-4	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat X	Értékelés: Gyakorlati jegy X	Előfeltétel: az általánoson túl PSZM-TI-212
--------------	---------------	--------------------	--	------------------------------------	---

A félévi munka tematikája:

A csoportos tanácsadás folyamatának szisztematikus áttekintése és elemenkénti feldolgozása:

- tervezési szakasz
- a csoportkezdés
- átmeneti szakasz
- munkafázis
- a csoport lezárása
- a csoport utóéletének követése

Teljes csoportfolyamat-alakítás sorozatával alkalmat teremtünk valamennyi résztvevő számára a csoportvezetés aktív kipróbálására, gyakorlására. A szemeszter második felében a csoportvezetési készségek „éles” csoportvezetési helyzetben történő gyakorlására is sor kerül.

Kötelező olvasmányok:

Amundson, N. (2003) *Active Engagement*. Vancouver: Ergon Communication.
Mérei, F. (1989) *Társ és csoport*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
Rudas, J. (1992) *Önismereti csoportok*. Budapest: Animula.
Bagdy, E., Telkes, J. (1988) *Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában*. Budapest: Tankönyvkiadó.
(III. A lélektani csoportmunka alapjai 34-72. IX. A tanulók szociális készségeit fejlesztő csoportmódszerek és programok 165-184.(IV. A mentálhigiénés konzultáció 73-94. VI. A személyes fejlődést segítő beszélgetés a pedagógus és a tanuló kapcsolatában 113-121.)
Szőnyi Gábor: A csoportok és csoportozók
Medicina, Bp., 2005.

Tantárgy neve: PSZM-TI-221/4/2 Diáktanácsadás/Kortárs segítség pszichológiája

Tantárgy leírása:

A tantárgy oktatásának célja a kortárs- (peer-counseling) és „sorstárs” vagy „tapasztalati” segítés elméleti hátterének és gyakorlati alkalmazásának bemutatása, illetve a gyakorlati készségek kialakítása, fejlesztése. A hallgatók betekintést nyerhetnek az kortárs-segítő munka folyamatába, ismereteket szerezhetnek az egyetemista korosztály aktuális problémáiról, a segítés új területeiről, mint pl. a drogpreevenció és a fogyatékkal élők támogatása, pályaorientáció. A sorstárs segítés területén is elsősorban a fiatal felnőtt korosztályokat megcélzó programok szervezésével és működtetésével foglalkozik a tantárgy (pl. biztonságos szórakozást elősegítő „sorstárs” programok).

A tantárgy nagy hangsúlyt fektet a konzultációs készségek fejlesztésére is.

A kurzus elvégzése során követelményt képez az adott témához kapcsolódó referátum, valamint programterv készítése a kortárs segítő csoport jövőbeni működésére vonatkozóan.

Tematika:

A kortárs segítés fogalma, definíciói

A kortárs segítés formái, típusai

A kortárs segítés folyamata, adminisztrációja

A kortárs segítő tevékenységei, célcsoportjai, a segítés szinterei

A „sorstárs” programok, tapasztalati szakértők

A kurzus folyamán kortárs segítéssel foglalkozó műhelyeket is igyekszünk a hallgatók révén megismerni.

Kötelező olvasmányok:

Rácz József (szerk.): Az esélyteremtés új útjai. Kortárs és sorstárs segítéssel szerzett tapasztalataink.

L'Harmattan, Budapest, 2008.

Bácskai Erika – Gerevich József: A kortárs segítés kézikönyve, Bp. 2000

Fonyó-Pajor (szerk.): Fejezetek a konzultáció pszichológiájának témaköréből. Bárczy Gusztáv

Gyógypedagógiai Főiskola Bp. 1998. 203-218.o.

Murányi Irén: A tanácsadás pszichológiája –(kézirat a tanártovábbképzősök részére) 2008

Ajánlott:

Liberman - King- DeRisi – McCann: Személyes hatékonyság. Animula könyvek, Magyar Pszichiátriai Társaság, Bp., 1994.

Ritoókné Ádám Magda (szerk.): A tanácsadás pszichológiája, Tankönyvkiadó, Bp. 1992

Dr. Takács Ildikó (szerk.): Diáktanácsadás a felsőoktatásban , Feta , Budapest, 2003

Tringer László: A gyógyító beszélgetés Medicina Könyvkiadó Bp. 2005.